

සර්වචන්ද්‍ර සාහිත්‍ය විචාරය අතට ගනිමි

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාට පළමු මෙරට කෙටිකතා හා නවකතා ලියවූවේ සිටිය හ. එහි දී විශේෂයෙන් ම මතක් කළ යුතු නමක් වනුයේ 'පියදාස සිරිසේන මහතාගේ නම ය. එතුමාට මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාට මෙන් නො ව කළ යුත්තේ කුමක් ද යන්න සම්බන්ධයෙන් හොඳ ඉවක්, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා තමා ගැන කීමේ දී යොදාගත් වචනයක් භාවිත කරන්නේ නම්, හොඳ අන්තර්ද්‍රව්‍යයක් තිබුණේ ය. පියදාස සිරිසේන මහතා පැහැදිලිව දැන සිටි හා ප්‍රකාශ කළ අදහසක් නම් නවකතා හා කෙටිකතා බටහිර ඇති වූ දැ බව ය. අතීතයේ දී ලංකාවේ කෙටිකතා හා නවකතා කිහිපම ආකාරයකට හෝ ලියා තිබූ බවට බොරු ගෙතීමේ අවශ්‍යතාවක් ඒ මහතාට නො වී ය.

පියදාස සිරිසේන මහතා ප්‍රකාශ කළ අදහසක් නම් බටහිර නවකතා ආශ්‍රයෙන් කතා ලිවීමට තමන් අදහස් කරන බව ය. මෙයින් ඒ මහතා කී දේ පැහැදිලි ය. තමාට අවශ්‍ය වූයේ ගෙඩි පිටින් බටහිර නවකතා අනුකරණය කිරීම නො ව ඒ ඇසුරෙන් අලුතින් යමක් සිංහල සංස්කෘතියෙහි නිර්මාණය කිරීම බව ඉන් කියැවෙයි. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා බොහෝ විට වෙනත් අය සම්බන්ධයෙන් සඳහන් කරද්දී අනුකාරකයා යන වචනය යොදාගත්තේ ය. එහෙත් පියදාස සිරිසේන මහතා නවකතා සම්බන්ධයෙන් නම් අනුකාරකයන් නො වී ය.

පියදාස සිරිසේන මහතා තමන්ගේ මගෙහි සාර්ථකත්වයට පැමිණීමේ ද, නැත් ද යන්න වෙන ම ප්‍රශ්නයකි. ඒ මහතා බොහෝ විට බටහිර නවකතාව ආශ්‍රයෙන් ගොඩනගාගත් ආකෘතිය, එසේත් නැත්නම් අද අප යොදාගන්නා වචනවලින් කියන්නේ නම් බටහිර නවකතාව සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියට අවශෝෂණය කිරීමෙන් නිර්මාණය කරන ලද ආකෘතිය බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයේ සංස්කෘතික ආධිපත්‍යයට පහරදීම සඳහා අවියක් කරගත්තේ ය. ඒ කතා (එයට නවකතා කියන්නේ ද නැත් ද යන්න වෙනත් ම ප්‍රශ්නයකි. ඒ නවකතා නමින් නොහැඳින්වූව ද එහි ප්‍රශ්නයක් නැත. ඇතැම් විට ඒ නවකතා යන නමින් හැඳින්වීම අනුකාරකයකු නො වූ පියදාස සිරිසේන මහතාට කරන අගෞරවයක් විය හැකි ය.) මෙරට සිංහල පාඨකයන් අතර බෙහෙවින් ජනප්‍රිය විය.

පියදාස සිරිසේන මහතාගේ කතා සිංහල පාඨකයන් අතර ජනප්‍රිය වීමට හේතුව කුමක් ද යන ප්‍රශ්නයට ද පිළිතුරක් දිය යුතු ය. බබ. ඒ. සිල්වා මහතාගේ කෘති ද එලෙස ම පාඨකයන් අතර ජනප්‍රිය විය. මෙ පාඨකයෝ නූතන් අය නො වූ හ. හිකුණන් වහන්සේ මෙන් ම සිංහල ගුරුවරු, වෙදමහත්වරු හා වෙනත් එවැනි උගත්තු ද පාඨකයන් අතර වූ හ. මෙයින් කියැවෙන කරුණ නම් සිංහල සමාජයෙහි, විශේෂයෙන් ම සිංහල බෞද්ධ සමාජයෙහි පියදාස සිරිසේන මහතාට පිළිගැනීමක් තිබුණු බව ය. එහෙත් ඒ පිළිගැනීම වැඩිකල් යෑමට මත්තෙන් නැති වී ගියේ ය.

එයට හේතුව වූයේ මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාගේ ව්‍යායාම ය. අනෙක් අයට අනුකාරක යන වචනයෙන් සංග්‍රහ කළ ද මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා බොහෝ කරුණු අතින් උපන්ගෙයි අනුකාරකයෙක් විය. ඔහු බටහිර නවකතා හා කෙටිකතා විශේෂයෙන් ම රුසියන් නවකතා හා ප්‍රංශ කෙටිකතා කියවා ඒ කතා අනුකරණයෙන් සිංහලෙන් බටහිර නවකතා හා කෙටිකතා ලිවීම ආරම්භ කෙළේ ය. ඔහු ලියුවේ සිංහල නවකතා හා කෙටිකතා නො ව බටහිර කෙටිකතා හා නවකතා ය. ඔහු සිංහලෙන් රුසියන් නවකතා ද, ප්‍රංශ කෙටිකතා ද ලිවී යැයි අපට කිව හැකි ය.

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා වත්මන් අනුකාරක පරපුරෙහි ප්‍රධානියෙක් ද විය. අද සිටින අනුකාරක රොන්තක් එක්ස් කණ්ඩායම නමින් හඳුන්වනු ලැබෙයි. දහ නව වැනි සියවසෙහි දී ද මෙරට අනුකාරකයෝ වූ හ. බීරිතානීන් 1815 ගිවිසුමට පටහැනි ව ගොස් මෙරට යටත් විජිතයක් ලෙස පාලනය කළ යුතයේ ආරම්භයේ සිට අද දක්වා කාල පරිච්ඡේදය සලකා අද සිටින අනුකාරකයන් එක්ස් කණ්ඩායම ලෙසත් මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාට පෙර සිටි අනුකාරකයන් ඒ හා බී කණ්ඩායමවලට අයත් වූවන් ලෙසත් සැලකුව හොත් වික්‍රමසිංහ මහතා අනුකාරක පරපුරෙහි සී කණ්ඩායමට අයත් ලෙස සැලකිය හැකි ය. මේ අනුකාරක පරපුර ඉසෙඩ් කණ්ඩායමකින් පසුව අවසන් කිරීමට අප වගබලාගත යුතු ය.

එලෙස සී කණ්ඩායමට අයත් වික්‍රමසිංහ මහතා මුල දී ලියූ නවකතා හා කෙටිකතා මෙරට ජනතාව අතර ප්‍රසාදයට ලක් නො වී ය. ඔහු ම කියන ආකාරයට ඔහුගේ ගැහැනියක් නම කෘතියෙහි පිටපත් දාහක් විකුණාගැනීමට අවුරුදු දහසයක් බලා සිටීමට සිදු වී ඇත. පියදාස මහතාගේ කෘති පිටපත් දහ දාහ, වීසි දාහ ආදී වශයෙන් කෙටි කාලයකින් අලෙවි වූ බව මෙහි දී අමතක නො කළ යුතු ය.

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා සිංහලෙන් ලියූ බටහිර විශුක්ත ඊනියා යථාර්ථවාදී නවකතා හා කෙටිකතා මෙරට මුල දී අලෙවි නො වූයේ උගත් සිංහල සමාජයෙහි ඒ මහතා නො පිළිගැනුණු නිසා ය. එහෙත් නම අනුකාරක ව්‍යායාමය අත්හැරියේ මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා නො වෙයි. බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයෙහි බිහි වූ දැනුම ඉදිරියෙහි දණ නැමූ වික්‍රමසිංහ මහතා එහි අලෙවි නියෝජිතයකු (සේල්ස් රෙප්) ලෙස කටයුතු කෙළේ ය. බටහිර දැනුම මෙරට අනුකාරික ව බෙදා හරින සියල්ලෝ බටහිරයන්ගේ අලෙවි නියෝජිතයෝ වෙති. ඊනියා යථාර්ථවාදී නවකතාව හා කෙටිකතාව ගැන මහත් භක්තියකින් සිටි වික්‍රමසිංහ මහතාට තමා සිංහල පාඨකයන් අතර ජනප්‍රිය නො වීම ප්‍රශ්නයක් නො වී ය.

එසේ ජනප්‍රිය නො වීම බාධාවක් නො කරගත් වික්‍රමසිංහ මහතා දිගින් දිගට ම බටහිර නවකතා හා කෙටිකතා සිංහලෙන් ලිවී ය. අද ඇතැමුන් විසින් ඒ මහතා සමාජවාදියකු ලෙස ඔසවා තැබීමට කටයුතු කෙරෙන නමුදු ඒ මහතා මුල්කාලයේ දී දේශපාලනය ගැන එලෙස සුළුවෙන් හෝ උනන්දුවක් දැක්වූවෙක් ද නො වීය. කෙසේ වෙතත් ඒ මහතාට වැඩිකල් පාඨකයාගෙන් ඉවත් වී සිටීමට නොසිදු විය. ඉතා ඉක්මනින් ම සිංහල උගත් සමාජයෙහි සුසමාදර්ශී (පැරඩයිම) වෙතසක් සිදු විය.

අප කලින් සඳහන් කළ ආකාරයට බිරිතානීන්ට අවශ්‍ය වී තිබුණේ සිංහලයන්ගේ අධ්‍යාපනය හිකුණුවහත්සේගෙන් නො ව බටහිර දැනුම බෙදුනවුන් අතින් ලබා දෙනුත් බවට පත් කිරීම ය. ඒ සඳහා අවශ්‍ය පාසල් ද පිහිටුවනු ලැබූ මුත් බිරිතානීන්ට අවශ්‍ය වූ කරුණු එලෙසින් ම ඉටු නො වීය. ඉංගිරිසි පාසල්වල අධ්‍යාපනය ලැබුවන් ඒ වන විට, එනම් මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා නවකතා හා කෙටිකතා ලිවීම ඇරඹී කාලයෙහි හා ඉන්පසු, බිරිතානීන්ට අවශ්‍ය වූ අත්දැමට බටහිර දැනුමෙහි අනුකාරකයන් බවට පත් ව සිටි නමුදු, සිංහල පාසල්වලින් බිහි වූවෝ අඩු වැඩි වශයෙන් සිංහල සම්ප්‍රදායෙහි ම සිටිය හ. ස්වස්ථතාව ආදී විෂය ඔස්සේ බටහිර දැනුම සිංහලෙන් අධ්‍යාපනය ලැබුවන් අතරට ගිය ද සිංහල සාහිත්‍යය, බුදු දහම හා බෞද්ධ සංස්කෘතිය (එලෙස විෂයයක් ලෙස තිබුණී යැයි මෙයින් නො කියැවෙයි.) ආදී දැනුම හේතුවෙන් සිංහලෙන් අධ්‍යාපනයක් ලද්දෝ බටහිර දැනුමෙන් මුසපත් නො වූ හ.

බිරිතානීන්ට සිංහල සාහිත්‍ය ඉගැන්වීමේ ක්‍රමයෙහි වෙනසක්, සුසමාදර්ශී වෙනසක් එකල අවශ්‍ය ව තිබුණී. බිරිතානීන් ඒ පිළිබඳ ව සවිඥානික වී යැයි මෙයින් නො කියැවෙයි. එහෙත් බිරිතානීන්ගේ පැත්තෙන් බැලූ කල එවැනි වෙනසක් අවශ්‍යතාවක් විය. ඒ වෙනස සිදු කෙළේ එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර මහතා ය. ලන්ඩන් විශ්වවිද්‍යාලයේ බෞද්ධ දර්ශනය සම්බන්ධයෙන් ආචාර්ය උපාධියක් ලබා පැමිණි සරච්චන්ද්‍ර මහතාට බටහිරයන්ගේ පැත්තෙන් බුදු දහම දෙස බැලීමට පුරුදු කර තිබුණී. ඒ අතර ඒ මහතා සාහිත්‍ය විචාරය ද හදාරා තිබුණී. භාවිත විචාරය නමින් ප්‍රකට ඉංගිරිසි සාහිත්‍ය විචාරය එකල ජනප්‍රිය විචාර කලාව විය.

ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයේ කපිකාචාර්ය ධුරයකට පත් සරච්චන්ද්‍ර මහතා නොබෝ කලකින් ම සිංහල නවකතාව පිළිබඳ ඉංගිරිසියෙන් පොතක් පළ කෙළේ ය. එය පසුව සිංහලයට පරිවර්තනය කෙරිණී. සිංහලෙන් ලියැවුණු නවකතා පිළිබඳ එදා පමණක් නො ව බොහෝ දෙනාට මෙදා ද අත්පොතක් වී ඇත්තේ ඒ පොත ය. සරච්චන්ද්‍ර මහතා ඒ පොතෙන් ද, වෙනත් ලිපි ලේඛන මගින් ද පළ කළ මත අනුව පියදාස සිරිසේන මහතා ලියූ කතා නවකතා නො වී ය. එහි වරදක් නැත. පියදාස සිරිසේන මහතාට බටහිර නවකතා ලිවීමට අවශ්‍යතාවක් නො වී ය. සරත්චන්ද්‍ර මහතාට අනුව සාර්ථක නවකතා ලියුවේ මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා ය. කෙටිකතා සම්බන්ධයෙන් එවැනි ම වූ අදහස් ඒ මහතා පළ කෙළේ ය.

හිකුණු වහන්සේ මගින් මුලික ව කෙරුණු සිංහල සාහිත්‍ය විචාරය සරච්චන්ද්‍ර මහතා තම ආධිපත්‍යය යටතට ගත්තේ ය. සිංහලයන්ට කණකොකා හැඳුයේ එදා ය. මුළු මහත් සමාජයක් වෙනස් කිරීමට එදා තැබූ පියවර අද වන විට

වෙනත් හේතූන් ද කරණකොටගෙන පල දී ඇත. සිංහල උගත් සමාජයේ සුසමාදර්ශී වෙනසක්, එනම් ලෝකය බලන ආකාරයේ වෙනසක් එදා කෙරිණි. අද භික්ෂූන් වහන්සේ ද සිංහල සාහිත්‍ය විචාරය කරන්නේ සරව්වන්දු මහතාට අවශ්‍ය ආකාරයට ය. එනම් බටහිරයන්ට අවශ්‍ය ආකාරයට ය. අද භික්ෂූන් වහන්සේ ද ලෝකය බලන්නේ බටහිරයන්ගේ ඇසින් ය. සමාජය සම්පූර්ණයෙන් ම අගාධයට දැමූයේ සරව්වන්දු මහතා යැයි මෙයින් අදහස් නො වේ. ඔහු ඒ ක්‍රියාදාමයෙහි ප්‍රධාන උත්තේජකය විය.

සරව්වන්දු මහතා බටහිර විශ්වවිද්‍යාලයක් වූ ලංකා විශ්වවිද්‍යාලයෙහි කපිකාචාර්යවරයකු වීම නිසා ඔහුට බටහිර ඥානයෙන් ඉන් පසුවත් සමාජය කෙරෙහි පැතිරවිය හැකි ආධිපත්‍යයක් විය. ඒ ආධිපත්‍යය ඒ මහතාට ලැබුණේ බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්ව සංස්කෘතියට ඒ මහතා අවශ්‍ය වූ බැවිනි. ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය බටහිර සංස්කෘතික ආධිපත්‍යය පැතිරවීමෙහි ලා යොදා ගැනුණු ප්‍රධාන ආයතනය විය. සිංහල සාහිත්‍ය විචාරය, බෞද්ධ දර්ශනය හා බෞද්ධ සංස්කෘතිය වැනි විෂය ලංකා විශ්වවිද්‍යාලය යටතට ගැනීමත් සමග විද්‍යාදාය විද්‍යාලංකාර පිරිවෙත්වලට සිංහල උගතුන් අතර තිබූ පිළිගැනීම ක්‍රමයෙන් නැතිවන්නට පටන්ගත්තේ ය. ඒ පිරිවෙත් විශ්වවිද්‍යාල බවට පත්වීමෙන් පසුව භික්ෂූන් වහන්සේට අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් තිබූ පිළිගැනීම මුළුමනින් ම නැති වී ගියේ ය.

අද මෙරට බටහිර දැනුම දරන මහෙශාධ්‍යභාවය අප රටට මහත් විනාශයක් අත් කරදෙයි. ලෝකයේ සිටින දින ම මිනිසුන් කොටස උගත් යැයි සම්මත සිංහලයන් යැයි සිතෙන තරමට අපි පිරිහී සිටිමු. අප කෙසේ හෝ මෙයින් අත් මිදිය යුතු ය. මේ ලිපි පෙළේ අරමුණ එවැනි හැකියාවක් ඇති පිරිසක් බිහි කර ගැනීම ය. ඉංගිරිසි පොතක් පතක් කියවා එහි ඇති කරුණු නිවැරදිව හෝ වැරදිව හෝ වටහාගෙන සිංහලයන් පැවසීම බුද්ධිමත්කමේ ලක්ෂණයක් නො ව අනුකාරක වෙළෙඳ නියෝජිත කාර්යයක් පමණක් බව අප හැකි ඉක්මනින් අවබෝධ කරගත යුතු ය.

මහාචාර්ය නමින් ද සිල්වා